MINISTRY OF EDUCATION, RESEARCH AND RELIGIOUS AFFAIRS
CENTRE FOR THE GREEK LANGUAGE

Guide

to the examination for the certificate of attainment in Greek

Thessaloniki

This booklet was written and edited by *N. Antonopoulou*
in cooperation with *A. Tsangalidis*, *M. Moumtzi*

Translation: A. T. *Tsangalidis*

Cover design: *S.-M. Kassianidou*

January 2014
© Centre for the Greek Language

Mailing Address: Centre for the Greek Language
1, Karamaouna str. –Skra Square, Kalamaria,
GR-551 32 Thessaloniki, GREECE
Tel.: +30 2310 459101, +30 2310 459574
Fax: +30 2310 459107

e-mail: ellinomatheia@komvos.edu.gr

Website: www.greeklanguage.gr/certification

CONTENTS

INTRODUCTION 5

GENERAL INFORMATION 6
- The Centre for the Greek Language and its function 6
- Teaching Greek as a foreign/second language in Greece and abroad 6
- Established certificates of attainment in Greek 7

THE CERTIFICATE OF ATTAINMENT IN GREEK 8
- The nature of test items in the examination for the Certificate of Attainment in Greek 8
- The utility and usability of the Certificate of Attainment in Greek 9
- Examination Dates 9
- Examination Centres 9

PROCEDURES FOR THE CONDUCT OF THE EXAMINATION 10
- The structure of work teams for the examination for the Certificate of Attainment in Greek 10
- The procedure towards test development 10
- The structure of test items 11
- The content of exam papers and types of test items 13
- Support material 14

GUIDELINES FOR CANDIDATES AND TEACHERS 16
- Applications, results, certificates 16
- Regulations for the participation in the examination 17
- Choosing the appropriate level 18
- Guidelines for teachers 18

Advice for candidates 20

APPENDIX 21
Notes 43

INTRODUCTION

The *Guide to the Examination for the Certificate of Attainment in Greek*[1] aims at providing teachers of Modern Greek as a foreign/second language, language syllabus designers, directors of language teaching centres and candidates with the necessary relevant information. This includes the establishment of the Certificate of Attainment in Greek, the needs it addresses, the orientation of examination papers, the method and time of examination conduct, the procedures followed towards the development of test items, the way candidates are examined, the levels of attainment and the knowledge required at each, the way candidates should be prepared either by self-study or through formal instruction as well as the requirements for participating in the examination. Moreover, information is given on the time that results are made known to examination centres and to candidates and on the prerequisites and the time of administration of certificates. The two appendices at the end of the *Guide* include the linguistic knowledge and skills expected by candidates at each level and characteristic samples of test items.

[1] This booklet is also available in Greek, French, German and, in photocopied version, in Italian and Spanish. Those interested can obtain the *Guide* from the Centre for the Greek Language or visit our site: www.greeklanguage.gr and www.greek-language.gr

GENERAL INFORMATION

The Centre for the Greek Language and its function

The Centre for the Greek Language (hereafter CGL) was established in 1994 in Thessaloniki, Greece, as a non-profit organization supervised by the Greek Ministry of Education, Lifelong Learning and Religious Affairs. The CGL has been designated as a national point where information on all matters concerning the Greek language and its teaching as a second or foreign language is collected and disseminated. The aims of the CGL are the following: (a) the overall support and promotion of the Greek language in Greece and abroad, (b) the subsequent reinforcement of Greek national identity in the Greeks of the diaspora, (c) the organisation of the teaching of Greek to foreigners in Greece and abroad, (d) the support to teachers of the Greek language in Greece and abroad, (e) the production of teaching material and (f) all relevant materials which may contribute to the promotion and spread of the Greek language.

Researchers at the four academic divisions of the Centre (Lexicography, Linguistics, Support and Promotion of the Greek Language, Language and Literature) have undertaken a number of projects which aim at covering long standing needs in the field of language education.

Teaching Greek as a foreign/second language in Greece and abroad

As it is well known, Greek is one of the less widely spoken/taught languages and thus learners of Greek are fewer than learners of other European languages. In the past twenty years both state and private institutions and organisations have been working towards increasing this number both in Greece and abroad.

a. Greece

It is obvious that the number of learners of Greek as a second/foreign language in Greece has risen considerably. Programmes for the teaching of Greek to foreigners (including those of Greek origin) who wish to work in Greece or live in Greece for family reasons, to teachers and students in the humanities, or to any foreigner who wants to learn Greek in order to get to know Greece and Greeks better, are organised by various institutions. Such programmes are also attended by teachers of Greek from abroad, who aim at improving their knowledge of Greek as well as getting informed on or trained in modern methods of teaching Greek as a foreign language and on new teaching materials.

Up to 1960 there was no such established programme. Greek was only taught occasionally and the number of foreign learners of Greek in Greece was extremely limited. The flow of foreign students, however, had started and these had to learn Greek before they proceeded to attending their University courses. It is on record that this was the beginning, in 1962, of the first – rather unorganised – programme of teaching Greek to potential university students at the Aristotle University of Thessaloniki (AUTH). At the same time, a similar programme was starting at the Student Mensa of the University of Athens. The first established course was that of the School of Modern Greek at the University of

Thessaloniki in 1970. Learning the language prior to registration for a higher degree becomes compulsory for foreign students. In 1974 the Institute for Balkan Studies (IMXA) starts organising a summer intensive course which is still available today. As shown in the relevant legislation, organised courses in the School of Foreign Languages at the University of Athens Mensa are established in 1975. Greek was also taught at YMCA and YWCA, the School of Military Fliers in Athens, as well as at various private language centres. Today, courses of Greek as a second/foreign language are offered in virtually all Greek universities and also by private institutions in various parts of Greece – especially on islands – by Prefectural Authorities for People's Education (NELE) and at the reception centres for foreigners of Greek origin. Greek is also taught as a second language in primary and secondary schools where some students are foreigners (or perhaps of Greek origin).

b. Outside Greece

The number of students at university departments of Greek – whether Classical or Modern Greek – abroad has been falling considerably and this may lead to the closure of such departments as a means of saving costs. The information available is more encouraging in the case of programmes organised outside universities. Greek communities, language centres and open universities have been organising courses in Greek which involve greater numbers of students. Many of these students are of Greek origin trying to maintain the language along with their cultural heritage.

Established certificates of attainment in Greek

Up to 1998 the only certificates of attainment in Greek which were recognised by the Greek state were those issued by the School of Modern Greek of Aristotle University of Thessaloniki and by its counterpart in the School of Arts at the University of Athens. These certificates have been necessary for the registration of foreigners to Greek institutions of higher education. Any learners of Greek who happen to be in Greece may participate in the examinations held at the two universities. No provision had been made for anyone living abroad before May 1999.

The Certificate of Attainment in Greek which was established in November 1998 (Presidential Decree 363/98) by the Ministry of Education responds to a persisting request of all learners of Greek in Greece and abroad for a state certificate of attainment available at various levels. The CGL, specifically the Division for the Support and Promotion of the Greek Language, has been assigned the exclusive and overall responsibility for the examination procedure through which the certificate of attainment in Greek may be awarded and has been conducting the examinations since 1999.

THE CERTIFICATE OF ATTAINMENT IN GREEK

The nature of test items in the examination for the Certificate of Attainment in Greek

A certificate is issued for successful candidates at six levels: A1 (A1 for children 8 to 12 years old and A1 for adolescents and adults), A2, B1, B2, C1 and C[2]. The examination at levels A1, A2 and B1 covers four language skills, i.e. candidates are examined in Listening, Reading, Writing and Speaking. The skills examined at levels B2, C1 and C2, apart from the above mentioned ones, also include *use of language*, which focuses on grammar (morphology and syntax) and vocabulary.

However, even a Level C2 certificate **does not certify** the successful candidate's ability to teach Greek as a second/foreign language in Greece or abroad.

Exam questions are meant for the general public, their content is of general interest and they are communication-oriented. The communicative approach in assessment emphasizes not only on grammatical accuracy and correctness, but also on the candidate's ability to use the language efficiently in a specific place and within a specific linguistic context, whether formal or informal. The skills to be examined are clearly distinguished, the manner and the means of examination are clearly stated, and the number and length of the correct answer(s) is stated. Test items for the Certificate of Attainment in Greek:

- are clear, realistic, valid, reliable and objective
- are directly related to everyday activities
- correspond to the candidates' needs
- aim at the use of the language in contexts that are relevant to the aims and needs of candidates
- do not cause the candidates any unnecessary anxiety or stress
- involve topics as authentic and as interesting as possible, which reflect everyday situations, and what is required as the candidates' response is placed in realistic contexts and procedures
- do not involve topics which may offend any candidates (to the extent that this may be predicted)
- take into account factors like the gender, the status, and the personality of candidates to a certain extent, their possible knowledge and experience, in that they do not include topics which may involve unknown or specialized information, e.g. terminology or jargon.

Candidates, depending on the level of the examination (see Appendix A) are required:

- to be able to express their views on subjects which fall within their interests or to narrate and converse in acceptable ways and according to linguistic conventions

[2] Level A1 is the first and lowest level, and Level C2 is the final and highest level as far as the linguistic skills required are concerned.

• to know and be able to use the appropriate speech acts to express desire, wonder, pleasure, to request and provide information, etc. always using the right style in the right context and in appropriate socio-cultural conditions
• to use those linguistic strategies which enable them to make their intentions clear
• to be able to provide and answer to arguments using natural, dynamic, rich and explicit language.

The utility and usability of the Certificate of Attainment in Greek

The Certificate of Attainment in Greek:
• provides any user of Greek with an expert and objective opinion regarding the level of their knowledge and language skills
• serves as proof of the successful candidate's level of attainment in Greek in the work market
• is a requirement for the practice of various professions in Greece
• allows citizens of European Union member states to participate in the examination of the Supreme Council of Personnel Selection (ΑΣΕΠ) for civil service positions (The Supreme Council specifies the required level of certificate in every announcement)
• at Level B2 allows foreigners to register at a Greek institution of higher education, in case they do not have a Greek secondary education certificate (M.R. 152/B6/1504/30-5-2001 – Official Government Gazette 659 vol.B΄)
• at Level C2 allows citizens of European Union member states to prove complete knowledge and fluent use of the Greek language and thus be employed in a Greek institution of higher education.

Examination Dates

Examinations at all levels are held, for the time being, once annually, in mid-May. Dates for the examination and the submission of applications to participate in the examination are announced to examination centres and all those interested at the beginning of each academic year. The dates are common to all examination centres worldwide.

Examination Centres

The CGL has the overall responsibility for the operation of all examination centres. Such examination centres have been established in Europe, the USA, Canada, South America, North and South Africa, Asia and Australia.

For any institution to be established as an examination centre, a completed copy of the relevant application form must reach the CGL secretariat by the end of the second week of November each year. A special committee reviews applications and decides whether the candidate

centres fulfill the necessary requirements for the conduct of examinations. The decision, whether positive or negative is made known by the end of November each year. The establishment of an examination centre is initially valid for one year. If no problem arises, the examination centre continues to be valid without submitting a new application, unless so required by the CGL.

Further information on the requirements for the establishment of examination centres and the terms of conduct are available on request along with the relevant application form.

PROCEDURES TOWARDS THE EXAMINATION

The structure of work teams for the Examination for the Certificate of Attainment in Greek

The Third Division of the CGL which deals with the Support and Promotion of the Greek Language is responsible for the development of the examination for the Certificate of Attainment in Greek. To ensure the smooth and unobstructed conduct of the examinations the Governing Body of the CGL has formed the following teams and committees:

- the Academic Committee: this consists of three members and is responsible for all decisions pertaining to both academic and administrative matters;
- the work team for the development of test items: responsible for the collection, selection and design of possible test items which are to be submitted to the academic committee;
- the work team for the first assessment: responsible for the first phase of assessment and evaluation of examination papers;
- the work team for the second assessment: responsible for the second phase of assessment and evaluation of examination papers;
- the academic committee: responsible for the final assessment of test papers, and the assessment of the speaking examination. This will issue the final results to be submitted to the Academic Committee;
- the research committee: responsible for the statistical analysis and evaluation of the results;
- finance department: responsible for all financial matters;
- secretariat: responsible for processing all administrative matters relating to the examination.

The procedure towards test development

The procedure towards test development begins early each year and the course described below is followed:

- identification of the linguistic items to be examined at each level, according to what has been defined in the Examination Syllabus (a short updated description of what is required at each level is available on the website www.greeklanguage.gr/certification.
- collection-selection of possible texts-test items
- selection of test items
- selection and trial examination of test items
- writing up and correction/revision of test items
- test paper production
- recording of the listening texts
- dispatch of examination materials to examination centres
- conduct of the examination
- dispatch to the CGL of all examination materials
- assessment and re-assessment of test papers
- check of the recorded cassettes/CDs of the speaking examination
- detailed results issued and dispatched to examination centres (late July)
- certificates issued and dispatched (end of September)

The structure of test items

The skills examined at levels A1, A2 and B1 are four: 1) reading, 2) listening 3) writing and 4) speaking. The skills examined at levels B2, C1 and C2 are five: 1) listening, 2) reading, 3) use of Greek 4) writing and 5) speaking. The examination is structured as follows:

Listening Examination

Level	Parts	Duration	Means	% marking (points)
A1	4	25 minutes	CD	25
A2	4	25 minutes	CD	25
B1	2	25 minutes	CD	25
B2	2	30 minutes	CD	20
C1	2	40 minutes	CD	20

C2	2	40 minutes	CD	20

Reading Examination

Level	Parts	Duration	% marking (points)
A1	4	30 minutes	25
A2	4	30 minutes	25
B1	4	40 minutes	25
B2	3	45 minutes	20
C1	4	55 minutes	20
C2	4	55 minutes	20

Writing Examination

Level	Parts	Duration	% marking (points)
A1	2	40 minutes	25
A2	2	45 minutes	25
B1	2	55 minutes	25
B2	2	85 minutes	20
C1	2	100 minutes	20
C2	2	115 minutes	20

Speaking Examination

Level	Examiners	Candidates	Duration	% marking (points)
A1	2	2	10-12 minutes	25
A2	2	2	12 minutes	25
B1	2	2	12 minutes	25

B2	2	2	15 minutes	20
C1	2	2	20 minutes	20
C2	2	2	20 minutes	20

Use of Greek Language

Level	Examiners	Duration	% marking (points)
B2	3	30 minutes	20
C1	4	30 minutes	20
C2	4	30 minutes	20

The content and types of test items

The language – whether in dialogue or text form, formal or informal – on which candidates are examined is authentic or as authentic as possible. Texts reflect a wide variety of interests. Test items are close to realistic situations, to which candidates have to respond in the same way in which they would respond in everyday situations, using the target language. Thus, the listening examination includes recorded dialogues or monologues and the reading examination contains authentic texts – possibly slightly revised if necessary. Speaking and writing are either guided or free depending on the level. The speaking examination involves two candidates to be assessed by two assessors; candidates have to respond to everyday situations, participating in role-play for the initial levels or in conversation for the more advanced levels, arguing or expressing personal views on particular topics. Candidates' interviews should be recorded. The recordings are confidential; they are forwarded to the CGL and are kept there for two years as evidence of each candidate's oral performance. The same applies for the candidates' examination papers.

Depending on the types of the test items, candidates are required:

- to determine whether the sentences they read are right or wrong based on what they read or listen to
- to match pictures or other visual aids with a story they read or listen to
- to fill in tables with short notes or any other means suggested
- to link various parts of sentences based on information included in the text they read
- to put in the right order various pictures, leaving out those pictures which are not related to the story or dialogue they read or listen to
- to select the only correct answer out of four

- to match paragraphs of a text with the titles provided
- to put paragraphs in the right order resulting in a meaningful text
- to fill in blanks in a text or summary using the right words
- to fill in blanks with appropriate words that are derivatives and/or compounds of words listed in a table
- to compare in a table information they listen to
- to find the extra words or wrong words or the words missing in a written text
- to locate in a written text synonyms of words provided in a table
- to fill in/write an application
- to write formal or informal letters
- to describe people, events or places
- to write short notes about a topic
- to write a card or invitation
- to express their views or their arguments on various topics in writing
- to write a story using a specific beginning or ending
- to write a text (informative, narrative or other) to be published in a newspaper or other publication
- to provide short information about themselves
- to ask for information in public services, stores, etc.
- to express their views on topics that are of interest to them
- to use arguments in order to support their opinions in a conversation

Support material

The CGL has not yet published any teaching textbook for the purposes of preparation for the examination for the Certificate of Attainment in Greek nor has it recognised any textbook as such.

The following materials which may help candidates and teachers are available and may be obtained from the CGL:

1. *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας. Αναλυτικό εξεταστικό πρόγραμμα (Certificate of Attainment in Greek: A comprehensive examination programme)*. The volume describes the general and specific aims for each level and for each skill, the communicative situations in which candidates should be in a position to participate as well as the morphological, syntactic and lexical features that should be known by candidates at each level. The volume is the product of a relevant project carried out by CGL researchers. Within that project, information was gathered concerning the linguistic needs of users of Greek as a second/foreign language, through a) research of the relevant bibliography, b) through Council of Europe projects concerned with the effective teaching/learning of languages, with the means of assessment of

performance in a foreign language and the means of defining levels of linguistic behavior, c) through study of other systems of certification of attainment in various other languages and d) through the experience gained from the development of examinations for the certification of attainment in Greek within the framework of cooperation of the Aristotle University School of Modern Greek with other European educational authorities-members of the Consortium for the Certification of Attainment in Foreign Languages.

2. The *Guide to the examination for the certificate of attainment in Greek*.
3. A series of practice tests based on the previous certification levels (A, B, C and D). This series, accompanied by CDs for the listening examination, may be of use to candidates and teachers involved in the preparation of students for participation in the examination for the Certificate of Attainment in Greek. It includes various characteristic samples of texts and types of test items, so that it may provide a clear picture of the content and type of the examination.
4. Test papers (and CDs) of previous years (for years 1999-2009).
5. Samples of examination papers for all certification levels are uploaded on the website of the department (http://www.greeklanguage.gr/certification/node/12).

Moreover the academic staff involved in the Certificate of Attainment in Greek may respond to requests for information/training seminars to help teachers understand better the examination system and prepare their students more effectively.

All material published by the CGL is exclusively copyrighted by the CGL. No part of the examination papers may be reproduced without written permission from the CGL. Exam papers filled in by candidates as well as cassettes recorded during the speaking examination and all other materials completed by either the candidates or the examination centres remain with the CGL and are owned by the CGL. A part of these materials remains in the CGL archives while all exam papers are destroyed two years following the examination. Candidates' responses are statistically analysed; the results of this analysis, which may be used for research purposes, do not disclose the identity of either the examination centre or the candidates.

GUIDELINES FOR CANDIDATES AND TEACHERS

Applications, results, certificates

Anyone wishing to participate in the examination must fill in the relevant application and deposit the relevant examination fee, as specified by the CGL each year, within the time period specified by the CGL each year. Applications are submitted (and fees are paid) locally at each examination centre authorised by the CGL.

Eligible candidates for level A1 for children 8-12 years old are children of foreigners (including those of Greek origin) who are 8-12 years old (are over 8 years and below 12 years old on the examination date). For all other levels eligible candidates must be at least 12 years old on the examination date. Candidates younger than sixteen are advised to avoid taking the examination for levels B2, C1 and C2, as the examination content at these levels may require general knowledge and experience they lack.

Each candidate may take part in the examination for more than one level, provided he has registered for each level. It is stressed that **under no circumstances and for no reason whatsoever can the registration fee be refunded** in case a candidate does not eventually participate in the examination. Moreover, **under no circumstances can a candidate substitute for another** candidate who does not wish to take the examination.

The CGL, at the suggestion of examination centres, may provide special arrangements for candidates with special needs (e.g. provide more time for the writing examination, or more breaks, or transcription of the test into *Braille* for visually impaired candidates, etc.). These special arrangements may only be effected after the person responsible for an examination centre asks for them. Such a request must be submitted to the CGL at the same time as the candidates' applications are submitted.

Application forms should be filled in very carefully. The candidate's name must be written in capital letters just as it appears on their proof of identity. Special care should be taken when the level of the examination is specified – no such error may be corrected after applications have been forwarded to the CGL. A candidate may change examination centre under special circumstances only, provided that the CGL is informed and approves of the change at least one month prior to the examination.

Along with their application, candidates must also fill in a questionnaire (to be used for statistical reasons) and submit to their examination centre a certified copy of some valid form of identification (ID card, passport, driver's licence etc.).

For a Certificate of Attainment in Greek to be issued, the candidate must pass all skills: speaking, listening, reading, writing and use of Greek (for levels B2, C1 and C2). In case they fail even one of them, they fail the whole examination. At the writing examination and at the reading examination (wherever there are notes required) the candidate must use small letters.

Detailed examination results are sent to examination centres in late July and report which skills have been passed or failed using the indication Pass or Fail. **Candidates may be informed of their results at their examination centres only –and not directly from the CGL**.

Certificates for the successful candidates are also sent to examination centres by the end of September. The certificates should be forwarded **immediately** to successful candidates by the examination centres.

Final assessment of successful candidates does not appear on certificates in numerical terms; only the following classifications are used: Good, Very Good or Excellent. According to the Presidential Decree 363/1998 (Government Gazette 242/A΄/29.10.98, article 4, paragraph 1c and article 9, paragraph 1), all candidates have the right to submit a request **in writing** for re-assessment of their examination papers paying a fee of 60 euros, within two months after the publication of the examination results from the CGL. The re-assessment is conducted by evaluators appointed by the CGL without the presence of the candidates. The overall result ranking (Good, Very Good, Excellent), but not the individual specific mark in each skill, is announced to the candidates.

In case a certificate is lost, the candidate may apply to the CGL for the certificate to be re-issued, after depositing the relevant fee specified by the CGL each year. The reason for such a request must be clearly stated in the relevant application.

Regulations for the participation in the examination

Prior to the examination, candidates should know the following information:

- their code number, assigned to them by their examination centre upon registration;
- the dates and times of the examinations, and the rooms in which they are to be held;
- that they must be present in the examination room at least fifteen (15) minutes prior to the commencement of the examination. If they are late for the written examinations or if the listening examination has already started when they arrive, they will not be permitted to take the examinations;
- that they must bear some valid form of identification (ID card, passport, driver's licence, etc.) to be shown to invigilators when asked;
- that in examination rooms they are not allowed to bring dictionaries, books, papers or anything other than pens, pencils and rubbers;
- that they must use either black or blue **pen** to write on the test papers; pencils may be used for draft answers **only**;
- that draft answers may be written on blank pages at the back of the test papers; these should best be crossed out before the paper is handed in;
- that they should not use capital letters throughout their responses;
- that the use of correction fluids is prohibited; mistakes may be crossed out;
- that during the examination, they should not talk to or bother other candidates;
- that they must write their name and code number on each test paper very carefully;
- that they must read questions and instructions very carefully and respond to all items within the time limit specified for each skill;

- that the written part of the examination consists of two test papers: one includes the listening and reading examination items as well as the use of Greek language and the other contains the writing examination items;
- that if their test paper is different, lacks pages, is misprinted, or is in any way irregular, they should ask their invigilator for another copy;
- that there is no break during the written examination and that they cannot leave the examination room prior to the end of the examination; they may only leave the room for some serious reason and only accompanied by an invigilator.

A candidate who does not follow the above rules may be disqualified and fail the examination, depending on the circumstances.

Choosing the appropriate level

Before choosing the appropriate level of examination, candidates may consult either their teacher, who should know the level of Greek taught and each candidate's abilities and the samples and all relevant material uploaded on the respective website of the CGL (www.greek-language.gr/certification).

Guidelines for teachers

Careful study of this booklet and all the support materials mentioned above may provide teachers with a quite clear picture of the orientation and content of the examination for the Certificate of Attainment in Greek.

Communicative language teaching has been more and more successful in the past twenty years in the area of foreign language teaching/learning. Teachers have been trying to provide students with the opportunity to develop fluency in oral and written language so that they can produce socially acceptable speech and communicate effectively in the target language.

The principles of the communicative approach and the predominance of communicative language teaching have also affected the means of language assessment. Communicative language testing was thus created, characterised by the features already mentioned above.

To prepare students for participation in an examination of this kind, teachers should be aware that to develop the students' communicative competence, both oral and written, they must:

- use any means and any method which may help students learn;
- start using communicative activities at the early stages of teaching, promote communication – in speech and in writing – guide, organise and advise their students;
- provide motivation for communication in the classroom;
- create "real" situations within which students will be asked to receive and convey meaningful messages;

- urge students – and provide them with sufficient practice – to understand the meaning of a text from the context, even when they do not know the meaning of all the words in the text;
- let students speak more than the teacher;
- not correct every mistake all the time.

Practice in the listening skill, which is usually difficult for most candidates, may be based on recorded texts, video recordings or even texts read out by the teacher. Texts may include dialogues, short stories, newspaper articles, interviews, etc., depending on the students' level. Any unknown words in such texts should not discourage either teachers or students. The ability to understand using indications from the context is a skill which is developed through practice. Cassettes or video recordings may be prepared by a teacher or group of teachers. It helps if students are exposed to various voices and not just their own teacher's voice. Moreover, it is important for students to practise understanding a recording after listening to it twice only, as is the case in the examination.

To practise the reading skill, various texts – depending on the students' level – may be taken from books, magazines, newspapers, advertising/information leaflets of any kind, which must be of cultural and general social interest. Students should practise –among other things- looking for particular information, completing the information provided, identifying the main idea in a text, etc.

Concerning the writing skill, teachers should see that students get enough practice in the description of people, items and places, the narration of events, the writing of formal and informal letters, the development of views and arguments in writing. At initial levels writing should be guided, in the sense that the area within which students should move must be strictly defined, whereas for more advanced levels writing is freer and students may move in a more flexible framework.

In the examination, spelling is not particularly important for the initial levels – although this does not mean that the phonetic representation of words is acceptable. For more advanced levels spelling is certainly one parameter to be considered in the evaluation of the candidates' performance in the writing skill.

To help students perform better in speaking, teachers should provide them with enough opportunities to speak, to participate in role plays in various everyday situations, to take part in conversations in which they have to express their views on various topics of general interest.

The question most frequently asked by teachers concerns the number of teaching hours presupposed for candidates at each level. Tentatively, about 100-120 hours are necessary for Level A1, 120-180 hours for Level A2, 180-250 hours for Level B1, 250-400 hours for Level B2, 400-520 hours for Level C1 and over 650 hours for Level C2. However, this specification is neither safe nor indicative in many cases. It should also be noted here that candidates are not obliged to provide any evidence of attending classes in Greek in order to participate in the examination.

Further factors contributing to identifying the appropriate level in each case may depend on the following:

• the extent to which the syllabus has been designed according to the needs presented for each level on the website www.greek language.gr/certification.

- the performance and effectiveness of students throughout the learning process;
- each student's initiatives throughout the learning process;
- the frequency, the duration and regularity of classes;
- the practice each candidate has had, etc.

Advice to be given to candidates

Teachers should make sure that any students who wish to take the examination for the Certificate of Attainment in Greek are aware of the following points:

- the time available for each item is predetermined and no extensions may be given;
- candidates should be calm and never panic before an unknown item;
- they must provide an answer to all items on the exam papers;
- they should be careful in managing the time provided;
- they should read all instructions carefully and pay particular attention to any examples provided;
- they should provide as many answers as required; providing more answers may be a reason for failing a particular item;
- concerning the writing examination, they should read initial instructions carefully and decide what exactly and in what style (formal or informal) they are expected to write; they should also consider the number of words they are expected to use. Repetitions should be avoided and variety of words and expressions is recommended.

Teachers may use the points discussed above as well as any support material they consider necessary to produce their own tests for further practice and better preparation of their students.

Note: A detailed description of the requirements for each level can be found in Greek at the website www.greeklanguage.gr/certification.

APPENDIX

Samples of test items

LEVEL A1 FOR CHILDERN 8-12 YEARS OLD

LISTENING

Ερώτημα 1 (7 μονάδες)

Θα ακούσεις την εκπομπή «Ουράνιο τόξο». Ένας δημοσιογράφος παίρνει συνέντευξη από παιδιά. Σήμερα ρωτάει τη Μαρίνα τι τρώει για πρωινό. Τι αρέσει στη Μαρίνα να τρώει για πρωινό; Σημείωσε με (✓) στο κουτάκι τις σωστές απαντήσεις, όπως στο παράδειγμα. Θα ακούσεις τη συνέντευξη δύο (2) φορές.

ΠΡΟΣΕΞΕ: Οι σωστές απαντήσεις είναι **ΕΠΤΑ (7)** χωρίς το παράδειγμα. Υπάρχουν δύο εικόνες που δεν ταιριάζουν μ' αυτά που ακούς.

☑

(0) **Παράδειγμα**

1 ☐	2 ☐	3 ☐
4 ☐	5 ☐	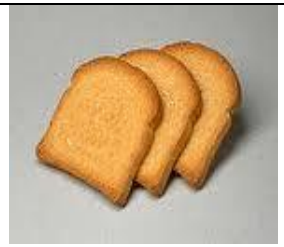 6 ☐
7 ☐	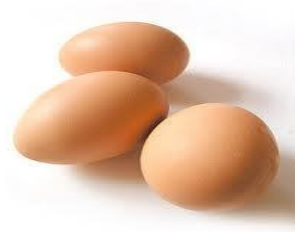 8 ☐	9 ☐

Κείμενο CD

Δημοσιογράφος: Μαρίνα, καλημέρα. Θέλεις να μας πεις τι τρως για πρωινό;

Μαρίνα: Ναι, βέβαια. Το πρωί, πριν πάω στο σχολείο πίνω ένα ποτήρι γάλα και τρώω μία φρυγανιά με βούτυρο και μέλι ή μαρμελάδα. Πολλές φορές τρώω και τυρόπιτα. Το ψωμί δε μου αρέσει καθόλου. Η μαμά μου βράζει για τον αδερφό μου αυγά για πρωινό, εμένα όμως δε μου αρέσουν. Α, μερικές φορές πίνω γάλα με κακάο, όχι όμως κάθε μέρα. Από φρούτα μου αρέσει το πορτοκάλι και πίνω συχνά πορτοκαλάδα.

Δημοσιογράφος: Νομίζω πως το πρωινό σου είναι αρκετά καλό. Σ' ευχαριστώ, Μαρίνα. Γεια σου.

ΕΠΙΠΕΔΟ Α1 ΕΦΗΒΩΝ-ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ερώτημα 2 (6 μονάδες)

Γνωρίσατε μία καινούρια φίλη στο διαδίκτυο (ίντερνετ). Διαβάστε τις πληροφορίες που σας δίνει. Μετά διαβάστε τις φράσεις του πρώτου πίνακα, βρείτε τη συνέχειά τους στο δεύτερο πίνακα και σημειώστε τον αριθμό της φράσης που ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα.

ΠΡΟΣΕΞΤΕ: Οι σωστές απαντήσεις είναι **ΕΞΙ (6)** χωρίς το παράδειγμα. Υπάρχουν δύο προτάσεις στο δεύτερο πίνακα που δεν πρέπει να χρησιμοποιήσετε.

74226049

Ονοματεπώνυμο: Άννα-Μαρία Ανδριώτη

Επάγγελμα: Γραμματέας

Ημερομηνία Γέννησης: 26/08/1988

Τόπος Κατοικίας: Αθήνα

Χρώμα ματιών: Καστανά

Μαλλιά: Μαύρα μακριά

Ύψος: 1,70 μ.

Ντύσιμο: Παντελόνι και σακάκι, ίσια παπούτσια, μαντίλι στο λαιμό, γυαλιά ηλίου και μοντέρνα κοσμήματα.

Αγαπημένο χρώμα: Πράσινο

Μου αρέσει: Να διαβάζω βιβλία, να ταξιδεύω και να παίζω κιθάρα.

Δε μου αρέσει: Να κάνω γυμναστική και να

Πρώτος πίνακας

0.	**Η Άννα-Μαρία εργάζεται …** **παράδειγμα**
1.	Μένει …
2.	Η Άννα-Μαρία έχει …
3.	Η Άννα Μαρία είναι …
4.	Η Άννα-Μαρία φοράει …

Δεύτερος πίνακας

0.	**ως γραμματέας.** **(παράδειγμα)**
	…η γυμναστική.
	…καπέλο.
	…η μουσική.
	…κουστούμια και ίσια παπούτσια.

5.	Της αρέσουν …			…στην Αθήνα.
6.	Δεν της αρέσει …			…αρκετά ψηλή.
				…τα ταξίδια.
				…μαύρα μακριά μαλλιά.

LEVEL A2

WRITING

Διάρκεια: 40 λεπτά

Πρώτο μέρος (12 μονάδες)

Περάσατε τις καλοκαιρινές διακοπές στο σπίτι του φίλου σας στη θάλασσα. Γράφετε ένα γράμμα, για να τον ευχαριστήσετε, να του πείτε τα νέα σας και να τον προσκαλέσετε να σας επισκεφτεί στην πόλη που μένετε.

ΠΡΟΣΕΞΤΕ: Υπογράψτε με το όνομα Δημήτρης ή Καίτη (80-100 λέξεις).

LEVEL B1
SPEAKING

Δεύτερο Μέρος

1. Ποια είναι η γνώμη σας για την τηλεόραση; Είναι καλό ή κακό να βλέπουν τα παιδιά τηλεόραση; Γιατί;
2. Πού προτιμάτε να ψωνίζετε; Σε εμπορικά κέντρα ή σε μικρά μαγαζιά; Γιατί;
3. Τι μπορούμε να κάνουμε για να προστατεύουμε το περιβάλλον;
4. Στην Ελλάδα, αλλά και σε άλλες χώρες, το καλοκαίρι υπάρχουν συχνά πυρκαγιές στα δάση. Υπάρχουν τρόποι να τις εμποδίσουμε;
5. Ανακυκλώνετε υλικά; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.
6. Νομίζετε ότι το κλίμα επηρεάζει το χαρακτήρα των ανθρώπων; Γιατί;
7. Θεωρείτε ότι οι νέοι μαθαίνουν αρκετά πράγματα στα σχολεία ή πρέπει κάτι να αλλάξει και τι;

LEVEL B2
USE OF GREEK LANGUAGE

Ερώτημα 2 (6 μονάδες)

Διαβάζετε ένα κείμενο σχετικά με τρόπους με τους οποίους μπορούμε να διδάξουμε στα παιδιά μας την αποταμίευση. Όμως, μερικές λέξεις έχουν σβηστεί. Στον πίνακα που ακολουθεί σημειώνετε (√) δίπλα στη λέξη που ταιριάζει σε κάθε κενό του κειμένου, επιλέγοντας τη σωστή επιλογή από τις τέσσερις που δίνονται, όπως στο παράδειγμα.

ΠΡΟΣΕΞΤΕ: Μόνο **ΜΙΑ (1)** επιλογή είναι σωστή για κάθε κενό.

Διδάξτε στα παιδιά σας οικονομία!

Στο διαχρονικό μύθο του Αισώπου για το τζίτζικα και το μέρμηγκα που η οικονομική κρίση ____**0**____ σήμερα περισσότερο επίκαιρο από ποτέ, ο μέχρι πρότινος γραφικός μέρμηγκας αποδεικνύεται πιο «μάγκας» από το γλεντζέ τζίτζικα και γίνεται παράδειγμα προς μίμηση για μεγάλους και μικρούς.

Είναι καιρός εμείς οι μεγάλοι ____1____ την τέχνη της αποταμίευσης στα παιδιά μας, ώστε στους δύσκολους καιρούς που έρχονται εκείνα να καταφέρνουν να τα βγάζουν πέρα όπως ακριβώς και ο μέρμηγκας του αγαπημένου τους παιδικού παραμυθιού. Κι αυτό, γιατί η αποταμίευση δεν είναι πλέον ούτε τσιγκουνιά ούτε παραξενιά, αλλά ανάγκη, την οποία ____2____διεθνώς η δύσκολη οικονομική συγκυρία.

Το πρώτο μάθημα για την αποταμίευση μπορεί να ξεκινήσει από την ηλικία των 3-4 ετών. Αν και τα νήπια δεν είναι σε θέση ____3____ την αξία του χρήματος, μπορούμε ωστόσο να ξεκινήσουμε να τα ενημερώνουμε σχετικά. Για παράδειγμα, μπορούν ____4____ με τα χαρτονομίσματα και τα νομίσματα. Επίσης, μέσα από την παρατήρηση, όταν μας ____5____ στο σούπερ μάρκετ, τα μικρά παιδιά μπορούν να μυηθούν στην έννοια της συναλλαγής.

Αφού προχωρήσει η εξοικείωσή τους με τα χρήματα, τα βοηθούμε να τα ____6_____ με την έννοια της εργασίας. Έτσι θα εκτιμήσουν καλύτερα την αξία των χρημάτων και δεν θα τα ξοδεύουν τόσο εύκολα. Ειδικά στην εποχή μας με τα τόσα οικονομικά προβλήματα είναι απαραίτητο να μεγαλώσουν ξέροντας ότι τα χρήματα δε βγαίνουν εύκολα και ότι πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί όταν ξοδεύουμε.

Τύπος της Κυριακής (31-10-2010)

0

α.	συνιστά	☐
β.	καθιστά	☑
γ.	αναπαριστά	☐
δ.	εφιστά	☐

1.

α.	να μεταδώσουμε	☐
β.	να παραδώσουμε	☐
γ.	να καταδώσουμε	☐
δ.	να εκδώσουμε	☐

2.

α.	αναβάλλει	☐
β.	περιβάλλει	☐
γ.	καταβάλλει	☐
δ.	επιβάλλει	☐

3.

α.	να υπονοήσουν	☐
β.	να παρανοήσουν	☐
γ.	να μετανοήσουν	☐
δ.	να κατανοήσουν	☐

4.

α.	να εξοικειωθούν	☐
β.	να οικειοποιηθούν	☐
γ.	να προσημειωθούν	☐
δ.	να προσομοιωθούν	☐

5.

α.	προοδεύουν	☐
β.	μεθοδεύουν	☐
γ.	συνοδεύουν	☐
δ.	περιοδεύουν	☐

6.

α.	αποσυνδέσουν	☐
β.	συνδέσουν	☐
γ.	συνθέσουν	☐
δ.	ανασυνθέσουν	☐

LEVEL C1
READING

Ερώτημα 3 (5 μονάδες)

Συνεργάζεστε με την τοπική ελληνόφωνη εφημερίδα και γράφετε κάποια άρθρα που στέλνετε στον αρχισυντάκτη. Αυτήν την εβδομάδα γράψατε ένα άρθρο για την αρχαιολογία και τη σημασία της. Ο αρχισυντάκτης σάς ζήτησε να δώσετε τίτλους στις παραγράφους του άρθρου σας. Μετά το κείμενό σας υπάρχει ένας πίνακας με τους τίτλους των παραγράφων. Σημειώστε δίπλα στις παραγράφους του κειμένου σας το γράμμα που αντιστοιχεί στον τίτλο που επιλέγετε, όπως στο παράδειγμα.

ΠΡΟΣΕΞΤΕ: Υπάρχουν **ΤΡΕΙΣ (3)** τίτλοι που δεν ταιριάζουν σε καμία παράγραφο.

0. Το παρελθόν δεν πεθαίνει ποτέ. Έρχεται και επανέρχεται μέσω των γραπτών πηγών, αλλά υπάρχουν και φορές που ανανεώνεται ριζικά. Νέες ανακαλύψεις, καινούργια τεκμήρια, πρωτότυπες έρευνες φέρνουν στο φως πτυχές της ιστορίας μας που αγνοούνται. Πολλές φορές τα νέα τεκμήρια ανατρέπουν μια εικόνα που είχαμε για το παρελθόν μας και άλλοτε αποκαθάρουν μια θολή εικόνα ή ξεδιαλύνουν ιστορικές συγχύσεις. Πρόκειται για μια διαδικασία που απαιτεί χρόνο, επίπονη και διαρκή έρευνα, πόσο μάλλον όταν μιλάμε για τον τομέα της αρχαιολογίας, ένα δύσκολο πεδίο επιστημονικής αναζήτησης.	**Παράδειγμα** ***Το πάντα ζωντανό παρελθόν***
1. Η αρχαιολογία είναι η επιστήμη του παρελθόντος που βλέπει στο μέλλον. Αναγκαστικά. Τίποτε δεν αποκαλύπτεται μεμιάς. Οι ανασκαφές διαρκούν για χρόνια – ακόμη περισσότερο η μελέτη του υλικού – κάθε φορά μια νέα έρευνα μπορεί να προσθέσει, να αφαιρέσει κάτι ή να ανατρέψει ριζικά την αρχική εικόνα. Έπειτα καθετί που έρχεται στο φως ζει μια νέα ζωή. Δεν είναι πια το δημόσιο κτίριο όπου οι άνθρωποι συγκεντρώνονταν για να λάβουν σημαντικές αποφάσεις για την πόλη τους ή ο χώρος ταφής όπου εναπόθεταν τους νεκρούς τους ούτε τα χρηστικά αντικείμενα που ήταν απαραίτητα στην καθημερινή τους ζωή. Όλα είναι πλέον μνημεία. Συνθέτουν τον μακρύ κατάλογο των θησαυρών της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και απαιτούν την ιδιαίτερη αντιμετώπιση που τους αρμόζει: προστασία, ανάδειξη, μελέτη.	
2. Γιατί μόνο μέσα από αυτή την επιστημονική διαδικασία οι πληροφορίες που φέρουν τα πολύτιμα ευρήματα δε θα χαθούν, αλλά θα αξιοποιηθούν στη γνώση του αρχαίου κόσμου αφού για πάντα θα ισχύει το αριστοτελικό «ο άνθρωπος από τη	

φύση του επιθυμεί τη γνώση». Αν κάποιοι λοιπόν θεωρούν ότι όλα τα μεγάλα και σπουδαία της αρχαιότητας έχουν ανακαλυφθεί, απλώς κάνουν λάθος. Ασφαλώς η Ακρόπολη των Αθηνών είναι μία (και ουδέποτε ήταν κρυμμένη). Οι ανασκαφές όμως των τελευταίων ετών, αποκαλύπτουν όχι απλώς μνημεία αλλά την αρχαία ιστορία! Σε όλη την Ελλάδα οι εκπλήξεις διαδέχονται η μία την άλλη. Πόλεις έρχονται στο φως που το όνομά τους είναι ακόμη άγνωστο. Εκπληκτικά έργα τέχνης και πλούσιες νεκροπόλεις αφήνουν άφωνους και τους αρχαιολόγους. Αλλά το κυριότερο είναι ότι η ιστορία ξαναγράφεται. Κάθε φορά και με περισσότερα τεκμήρια, πληρέστερες λεπτομέρειες, μεγαλύτερη αλήθεια..	
3. Τα μεγάλα δημόσια έργα, οι αυτοκινητόδρομοι, το φυσικό αέριο, η νέα σιδηροδρομική γραμμή, που διήνυσαν μεγάλες εκτάσεις ανεξερεύνητες από τους αρχαιολόγους έδωσαν την ευκαιρία για ανασκαφές σε περιοχές που υπό κανονικές συνθήκες δε θα γίνονταν στο ορατό μέλλον και τα αποτελέσματα υπήρξαν εντυπωσιακότερα από το αναμενόμενο. Κατ' αυτόν τον τρόπο μεγάλης ευρύτητας ανακαλύψεις έγιναν με την κατασκευή των δικτύων μετρό σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Όπου κι αν έσκαψαν για τις ανάγκες κατασκευής του μετρό ο μετροπόντικας συνάντησε τη ζωή χιλιάδων ετών. Έτσι ήρθαν στο φως αμέτρητα «κτερίσματα», τα αντικείμενα που άφηναν οι οικείοι στους δικούς τους όταν πέθαιναν, ασημένια και χάλκινα νομίσματα, χρυσά, ασημένια, οστέινα και χάλκινα κοσμήματα, χάλκινα, γυάλινα και πήλινα αγγεία, χάλκινα κάτοπτρα, πήλινα ειδώλια, σιδερένια εργαλεία, και πολλά άλλα αντικείμενα. Επίσης η σκαπάνη μας οδήγησε σε εμπορικά καταστήματα, οικίες και αποθήκες, διδασκαλεία και ναούς, κι όλα αυτά σε επιστρωματώσεις κάτω από τις σύγχρονες πόλεις μας, ένα «ολοζώντανο» παρελθόν που απλά συνυπάρχει κρυμμένο από τα μάτια μας.	
4. Χρειάζεται, βέβαια, πολύ μεγάλη προσπάθεια για να μας φανερωθεί αυτή η πραγματικότητα. Η εικόνα του υπομονετικού αρχαιολόγου, που κάτω από συχνά πολύ δύσκολες συνθήκες δουλεύει με εγκαρτέρηση το πινελάκι του, ξεσκονίζοντας με ευλάβεια μνημεία που έχουν χιλιάδες χρόνια ιστορίας, είναι ο κανόνας. Μπορεί, ας πούμε, να χρειαστεί ο καθαρισμός των νερών μιας μικρής λίμνης, προκειμένου να ανευρεθούν θραύσματα γλυπτών, ενώ ευρήματα, ως ειπώθηκε, ανακαλύπτονται και στα πιο απίθανα μέρη. Και οι ιστορίες που ξετυλίγονται γύρω από τα μικρά αυτά θραύσματα μας πηγαίνουν ακόμα και στα ομηρικά έπη, που απλά επιβεβαιώνονται ως μαρτυρίες ηθών και βιωμάτων. Κι αν η ιστορία επαναλαμβάνεται και κατά κάποιον τρόπο ορίζει το μέλλον μας, η αρχαιολογία είναι το κλειδί, η έμπρακτη απόδειξη των ιστορικών μαρτυρίων, που μας οδηγεί στο μέλλον.	
5. Τελικά τι είναι εκείνο που εντυπωσιάζει από όλα πιο πολύ; Για τους πολλούς ενδεχομένως είναι τα λαμπερά ευρήματα, ο	

χρυσός ιδίως, για τους περισσοτέρους είναι σίγουρα η μεγάλη γλυπτική, ενώ για τους επιστήμονες μπορεί να είναι ένα μικρό κομμάτι από σπασμένο αγγείο, ένα όστρακο στη γλώσσα τους, επάνω στο οποίο διέκριναν μια σημαντική για εκείνους επιγραφή. Άλλωστε ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός δεν έγινε γνωστός για τα χρυσάφια του αλλά για την καλλιέργεια του πνεύματος και της τέχνης. Και εν τέλει η ουσία είναι ότι όλοι κάτι παίρνουν από αυτόν.	

Πηγή: ΒΗΜΑ ΙΔΕΩΝ - Τεύχος 06/11/2010, διασκευή στο άρθρο «Αλλάζει η εικόνα για το παρελθόν μας» της Μαρίας Θέρμου (http://www.vimaideon.gr/)

παράδειγμα	Το πάντα ζωντανό παρελθόν
Α	Ανασκαφές εκ παραδρομής
Β	Ιστορίες του μετροπόντικα
Γ	Η επανεγγραφή της ιστορίας μέσα από τις ανακαλύψεις
Δ	Η ιστορία επαναλαμβάνεται για άλλη μια φορά
Ε	Γνωρίζοντας…με προβολή στο μέλλον
ΣΤ	Ο ελληνικός πολιτισμός ως συνολική δωρεά
Ζ	Ο εντυπωσιασμός της αρχαιολογίας
Η	Ανασταίνοντας το παρελθόν

LEVEL C2
LISTENING

Ερώτημα 2 (10 μονάδες)

Θα ακούσετε δύο (2) φορές τέσσερις (4) ειδικούς ερευνητές να μιλούν σε μια δημοσιογράφο για την επικινδυνότητα της χρήσης των κινητών τηλεφώνων. Η έρευνα σας ενδιαφέρει πολύ. Καθώς ακούτε τις γνώμες των ειδικών, σημειώνετε με ένα (✓) την απάντηση που νομίζετε ότι είναι σωστή για κάθε ερώτηση, όπως στο παράδειγμα.

ΠΡΟΣΕΞΤΕ: Οι σωστές απαντήσεις είναι **ΔΕΚΑ (10)**. Για κάθε ερώτηση υπάρχει μόνο μία σωστή απάντηση.

0.	**Ο πρώτος ομιλητής λέει ότι ο χρόνος έκθεσης στο κινητό στα πειράματα που έκαναν παράδειγμα**		
	α.	ήταν πολύ υψηλότερος από ό,τι του μέσου χρήστη.	☐
	β.	**ήταν πολύ χαμηλότερος από ό,τι του μέσου χρήστη.**	☑
	γ.	ήταν παρόμοιος με την έκθεση του μέσου χρήστη.	☐
	δ.	ήταν σταθερός για πέντε χρόνια για κάθε χρήστη.	☐
1.	Ο δεύτερος ομιλητής αναφέρει ότι η μείωση στην αναπαραγωγική ικανότητα του εντόμου		

	σημειώθηκε		
	α.	με λίγα λεπτά έκθεσης στην ακτινοβολία την εβδομάδα.	☐
	β.	έπειτα από πολύ χρόνο έκθεσης στην ακτινοβολία.	☐
	γ.	όταν εκτέθηκε σε ποσοστό 60% στην ακτινοβολία.	☐
	δ.	με έκθεση στην ακτινοβολία λίγων λεπτών καθημερινά.	☐
2.	Το ενδεχόμενο της μείωσης της αναπαραγωγικής ικανότητας στον άνθρωπο		
	α.	είναι βέβαιο.	☐
	β.	δεν έχει αποδειχθεί.	☐
	γ.	είναι λάθος.	☐
	δ.	δεν είναι μεγάλο.	☐
3.	Οι μαγνητικές τομογραφίες έχουν αποδείξει πως		
	α.	ο εγκέφαλος δεν επηρεάζεται καθόλου από το κινητό.	☐
	β.	όλος ο εγκέφαλος αποσυντονίζεται από το κινητό.	☐
	γ.	το κινητό είναι ελάχιστα επικίνδυνο για τον εγκέφαλο.	☐
	δ.	σε κάποιο βαθμό υπάρχει κίνδυνος για τον εγκέφαλο.	☐

4.	Βλάβη στη συνολική λειτουργία των κυττάρων μπορεί να συμβεί λόγω		
	α.	της αλλαγής συγκέντρωσης ιόντων μέσα στο κύτταρο.	☐
	β.	της αλλοίωσης της δομής των ίδιων των κυττάρων.	☐
	γ.	του νέφους των θετικών ιόντων μέσα στο κύτταρο.	☐
	δ.	της μείωσης του αριθμού ιόντων μέσα στο κύτταρο.	☐

5.	Ο εκδότης ενός έγκριτου περιοδικού προτείνει		
	α.	τη χρήση κινητού μόνο για λίγα λεπτά τη μέρα.	☐
	β.	την απαγόρευση της χρήσης του κινητού.	☐
	γ.	τη χρήση κινητού για λίγα λεπτά μηνιαίως.	☐
	δ.	τη χρήση κινητού μόνο για επείγοντα ζητήματα.	☐
6.	Η υπέρβαση των ορίων αποδεκτής έκθεσης σημειώνεται		
	α.	μόνο στον εγκέφαλο ύστερα από πολλή χρήση.	☐
	β.	σε κάθε περιοχή του σώματος, ενώ γίνεται χρήση.	☐
	γ.	μόνο στο κεφάλι ύστερα από κάθε χρήση.	☐
	δ.	μέσα στο κεφάλι και σε περιοχές κοντά σ' αυτό.	☐
7.	Οι επιστήμονες συστήνουν να συντομεύουμε το χρόνο ομιλίας και να μιλούμε		
	α.	δύο λεπτά με ενδιάμεσα διαστήματα τριών λεπτών.	☐
	β.	ένα λεπτό με ενδιάμεσο διάστημα δύο λεπτών.	☐
	γ.	μισό ως ένα λεπτό με ενδιάμεση παύση πέντε λεπτών.	☐
	δ.	πέντε λεπτά και να κάνουμε παύση για πέντε λεπτά.	☐
8.	Σύμφωνα με τους ειδικούς τα παιδιά πρέπει να		
	α.	μιλούν ελάχιστα στο κινητό και μόνο για ανάγκη.	☐
	β.	χρησιμοποιούν κινητό μετά την ενηλικίωσή τους.	☐
	γ.	μιλούν στο κινητό μόνο τρία λεπτά την ημέρα.	☐
	δ.	μιλούν στο κινητό το πολύ τρία λεπτά το μήνα.	☐
9.	Η ασφάλεια της χρήσης των κινητών είναι κάτι που		

	α.	πρέπει να αποδείξουν οι εταιρείες τηλεφωνίας.	☐
	β.	πρέπει να αποδείξουν πρώτα οι επιστήμονες.	☐
	γ.	έχει επιστημονικά κριθεί και επιβεβαιωθεί.	☐
	δ.	εξαρτάται μόνο από τις επιδημιολογικές μελέτες.	☐
10.	Για τις εξαιρετικά επιβλαβείς συνέπειες των κινητών στην υγεία μας		
	α.	υπάρχουν πολλές αποδείξεις.	☐
	β.	αποδεικνύεται πως ισχύουν.	☐
	γ.	υπάρχουν μόνο ενδείξεις.	☐
	δ.	γίνονται ασφαλή πειράματα.	☐

Κείμενο CD

Ομιλητής 1: Στο δικό μας εργαστήριο έχουμε αρχίσει μια σειρά πειραμάτων, εδώ και πέντε χρόνια ειδικά για τα ηλεκτρομαγνητικά κύματα της κινητής τηλεφωνίας, χρησιμοποιώντας ένα απλό κινητό τηλέφωνο, το οποίο φυσικά λειτουργεί στα όρια ασφαλείας. Ένα τέτοιο κινητό χρησιμοποιήθηκε λοιπόν σε πειράματα με έντομα, χρησιμοποιώντας πολύ λίγα λεπτά έκθεσης κάθε μέρα, τρία ως έξι λεπτά, που είναι πάρα πολύ λίγος χρόνος για ένα μέσο χρήστη που το χρησιμοποιεί πάνω από μια ώρα, θα έλεγε κανείς, και διαπιστώσαμε μείωση της αναπαραγωγικής ικανότητας.

Ομιλητής 2: Έχουμε χρησιμοποιήσει ένα πρότυπο πειραματόζωο, είναι η δροσόφυλλα μελανογάστερ, η μύγα των φρούτων, όπως αποκαλείται, εκτίθεται στα πεδία μέσα σε σωλήνες, με την τροφή του το έντομο, με όλα τα ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία ή ηλεκτρομαγνητικά πεδία που έχουμε χρησιμοποιήσει για να εκθέσουμε αυτό το πρότυπο πειραματόζωο έχουμε καταδείξει σημαντικές επιδράσεις στην αναπαραγωγική ικανότητα του εντόμου. Σε σχέση με πειράματα που κάναμε με ακτινοβολία κινητών τηλεφώνων έχουμε βρει μείωση στην αναπαραγωγική ικανότητα των εντόμων μέχρι και 60% με λίγα μόνο λεπτά έκθεσης ημερησίως.

Ομιλητής 1: Πώς τώρα μπορεί κανείς αυτό το αποτέλεσμα να το επεκτείνει και να πει ότι θα έχουμε μείωση της αναπαραγωγικής ικανότητας και στον άνθρωπο φυσικά είναι παρακινδυνευμένο, δεν μπορεί να το πει κανείς, μπορεί όμως να πει το εξής: ότι κύτταρα έχουμε και στη μια περίπτωση, κύτταρα έχουμε και στην περίπτωση του ανθρώπου που ακτινοβολείται, άρα για ποιο λόγο να μην υπάρχουν κάποιες αλλοιώσεις;

Ομιλητής 3: Μέχρι στιγμής έχουμε τα εξής δεδομένα ότι κατά τη διάρκεια λειτουργίας του κινητού η πυκνότητα ισχύος μέσα στους ιστούς του εγκεφάλου σε μερικά σημεία υπερβαίνει το όριο επικινδυνότητας. Αυτό έχει αναδειχθεί και θεωρητικά και ζωντανά από μαγνητικές τομογραφίες.

Ομιλητής 2: Σε όλα τα κύτταρα υπάρχει ένα νέφος ελευθέρων ιόντων τα οποία παίζουν καθοριστική σημασία για τη λειτουργία του κυττάρου. Αν η συγκέντρωση αυτών των ιόντων μέσα στο κύτταρο αλλάξει για κάποιο λόγο τότε μπορεί να προκληθεί βλάβη στην όλη λειτουργία του κυττάρου. Εμείς αποδεικνύουμε ότι ένα εξωτερικό ακόμα και αρκετά ασθενές ηλεκτρομαγνητικό πεδίο μπορεί να αλλάξει τη συγκέντρωση των ελευθέρων ιόντων μέσα στο κύτταρο και συνεπώς να αλλάξει την όλη λειτουργία των κυττάρων.

Ομιλητής 3: Οι αναφορές που έχουμε τώρα αυτή τη στιγμή από μεγάλες μελέτες είναι ότι πάρα πολλοί χρήστες παραπονιούνται για πονοκεφάλους, ζαλάδες, ναυτίες, κόπωση, γήρανση, έχουμε αυτά τα φαινόμενα τα οποία προκύπτουν από στατιστικές μελέτες και τα ερευνούμε κι αυτά. Για παράδειγμα, τώρα, έχουμε τελευταίες αναφορές για ταχεία αποβολή αιμογλοβίνης από τα αιμοκύτταρα το οποίο είναι γνωστός παράγων καρδιοπάθειας και νεφροπάθειας. Αυτά τα τελευταία που σας λέω νέα που έχουμε.

Ομιλητής 1: Υπάρχουν αρκετές ερευνητικές ομάδες, μια που γνωρίζω είναι στη Θεσσαλονίκη, και είναι συνεργασία του Πολυτεχνείου και της Ιατρικής Σχολής, οι οποίοι έδειξαν σε πειραματόζωα και συγκεκριμένα σε ποντίκια, μείωση της αναπαραγωγικής ικανότητας μετά από τρεις, τέσσερις γενιές.

Ομιλητής 3: Μια σύσταση του εκδότη του περιοδικού Λάνσετ που είναι από τα εγκυρότερα περιοδικά παγκοσμίως, είναι ότι τα κινητά, λέει χαρακτηριστικά, είναι μια καταστροφή που περιμένω να επισυμβεί, είμαι σίγουρος, λέει ότι τα επόμενα χρόνια θα αναδείξουν καθαρότατα την επικινδυνότητα και συνιστώ χρήση τριών λεπτών μόνο το μήνα.

Ομιλητής 4: Είναι προφανές ότι αν βάλουμε τα όρια, αν πάρουμε τα όρια της παγκόσμιας οργάνωσης υγείας και τα εφαρμόσουμε στον ανθρώπινο οργανισμό, ως ένα υποτιθέμενο μοντέλο ανθρώπου, θα διαπιστώσουμε ότι υπάρχει πολύ υψηλή πιθανότητα να έχουμε υπέρβαση των ορίων μέσα στο κεφάλι ή κοντά στο κεφάλι, δηλαδή όπως είναι το κινητό τηλέφωνο στην περιοχή, τοποθετημένο στην περιοχή αυτή, σε μια περιοχή κοντά σε απόσταση από το κινητό τηλέφωνο να έχουμε υπέρβαση των ορίων αποδεκτής έκθεσης. Θεωρώ, λοιπόν, στην περίπτωση αυτή ότι η μόνη λύση για να χρησιμοποιούμε σωστά το κινητό τηλέφωνο είναι να είμαστε σύντομοι, πόση η διάρκεια συντόμευσης; Με βάση τους λογαριασμούς που έχουμε κάνει θα πρέπει να το χρησιμοποιήσουμε μισό ως ένα λεπτό, να αφήσουμε πέντε λεπτά περιθώριο σε stand-by το τηλέφωνο για να ηρεμήσουν τα οποιαδήποτε κύτταρα έχουν δεχτεί την ακτινοβολία αυτή ή έχουν επηρεαστεί και μετά μπορούμε πάλι να ξαναεπικοινωνήσουμε με τον ίδιο τρόπο, μισό ως ένα λεπτό.

Ομιλητής 3: Είναι πάρα πολύ χρήσιμο πράγματι ο κόσμος να μάθει να κάνει τη λιγότερη δυνατή χρήση. Και επαναλαμβάνω όχι κινητά στα παιδιά.

Δημοσιογράφος: Από ποια ηλικία και μετά μπορούμε να πούμε…

Ομιλητής 3: Από δεκαοχτώ και μετά

Δημοσιογράφος: Δεκαοχτώ και μετά…

Ομιλητής 3: μπορούμε να κάνουμε τη μικρή, τη μικρότερη δυνατόν χρήση

Δημοσιογράφος: τρία λεπτά την ημέρα είπε…

Ομιλητής 3: τρία λεπτά το μήνα είπε ο εκδότης

Δημοσιογράφος: α…το μήνα είπε, το μήνα
Τώρα γενικά που μπορούμε να έχουμε το κινητό, μακριά από τον εγκέφαλο, μακριά από το συκώτι, είναι περιοχές που απορροφούν επιλεκτικά την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία

Ομιλητής 4: Δεν είναι υποχρεωμένος ο επιστήμονας να αποδείξει τις βλάβες του κινητού τηλεφώνου. Είναι τελείως λάθος αυτό. Οφείλει ο οποιοσδήποτε πάροχος, η οποιασδήποτε επιχείρηση να αποδείξει το ασφαλές του προϊόντος του. Και η ασφάλεια στα προϊόντα αυτά είναι το πιο σημαντικό στοιχείο που πολλές φορές δεν λαμβάνεται υπόψη. Για να θεωρηθεί μια συσκευή ασφαλής πρέπει να έχει περάσει από το στάδιο των δοκιμών και της επιδημιολογικής μελέτης. Οι επιδημιολογικές μελέτες τώρα γίνονται. Συνεπώς ασφαλής δεν μπορεί να θεωρηθεί καμία συσκευή παρά μόνο αν τηρεί ορισμένους κανονισμούς. Αλλά αυτό που δεν ξέρουμε είναι ποια είναι τα όρια και τα αποτελέσματα. Συνεπώς ασφάλεια δεν υπάρχει. Πολλοί ισχυρίζονται ότι αυτή τη στιγμή το μεγαλύτερο πείραμα που κάνει η ανθρωπότητα είναι η έκθεση των ανθρώπων στις ακτινοβολίες των κινητών τηλεφώνων. Πράγματι αυτό είναι γεγονός.

Ομιλητής 3: Δεν μπορούμε να μιλήσουμε για αποδείξεις και προπαντός για το ποιες ασθένειες μπορούν να προκαλέσουνε αλλά επειδή οι ενδείξεις αφορούν ασθένειες πολύ κακές, όπως θα το λέγαμε, που περιλαμβάνουν και την καρκινογένεση, γι'αυτό θα πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί και προσεκτικοί ωσότου μετά από κάμποσα χρόνια οι επιστήμονες αποφανθούν οριστικά για το θέμα.

Ομιλητής 1: Λουκάς Μαργαρίτης, καθηγητής βιολογίας

Ομιλητής 2: Δημήτρης Παναγόπουλος, ερευνητής

Ομιλητής 3: Κωνσταντίνος Λιολιούσης, καθηγητής φυσικής

Ομιλητής 4: Στέφανος Τσιτομενέας, καθηγητής τηλεπικοινωνιών
(ηχητικό αρχείο από τηλεοπτική εκπομπή της ΕΤ1)

NOTES